

การวิเคราะห์จดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทย

น.ส.มาลี พิริย โภคัย



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-361-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF THE ARCHIVES OF  
THE BANK OF THAILAND

MISS MALEE PIRIYAPOKAI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
For the Degree of Master of Arts  
Department of Library Science  
Graduate School  
Chulalongkorn University  
1996  
ISBN 974-633-361-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เจตนาเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทย  
โดย นางสาวมาลี พิริยโกศัย  
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์  
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น  
ส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

  
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์จี้ จันทวิมล)

  
.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล)

  
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ)

  
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชัลยพร เหมะรัชตะ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

มาลี พิริยโกศล : การวิเคราะห์จดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทย  
( AN ANALYSIS OF THE ARCHIVES OF THE BANK OF THAILAND )  
อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ชลธิชา สุทธิรัตนศรีกุล , 117 หน้า. ISBN 974-633-361-5



การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา ประเภท อายุ และภาษาของจดหมายเหตุที่เก็บรักษาอยู่ในหอจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 3,429 ชื่อเรื่อง เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์จดหมายเหตุเพื่อบันทึกข้อมูลจดหมายเหตุแต่ละชื่อเรื่อง และบัญชีเรื่องซึ่งประกอบด้วย หัวข้อเนื้อหาที่เกี่ยวกับงานของธนาคารแห่งประเทศไทย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ส่วนงานของธนาคารแห่งประเทศไทยที่มีจำนวนจดหมายเหตุสูงสุดคือ ส่วนการเลขานุการ จดหมายเหตุจำนวนสูงสุด 1,411 ชื่อเรื่อง (41.15%) มีเนื้อหาด้านการธนาคารกลาง จดหมายเหตุจำนวนสูงสุด 1,293 ชื่อเรื่อง (37.71%) เป็นจดหมายเหตุ ประเภทบันทึก จดหมายเหตุจำนวนสูงสุด 483 ชื่อเรื่อง (29.61%) มีอายุอยู่ในช่วงพ.ศ. 2514-พ.ศ.2537 และส่วนใหญ่จำนวน 3,080 ชื่อเรื่อง (89.82%) เป็นภาษาไทย

ภาควิชา .....บรรณารักษศาสตร์.....  
สาขาวิชา .....บรรณารักษศาสตร์.....  
ปีการศึกษา ..... 2538.....

ลายมือชื่อนิติ .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

# C410443 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE  
KEY WORD: ARCHIVES / BANK OF THAILAND

MALEE PIRIYAPOKAI : AN ANALYSIS OF THE ARCHIVES OF THE BANK OF THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSI. PROF. CHONTICHA SUTHINIRUNKUL .  
117 pp. ISBN 974-633-361-5

The research purposes intend to analyse the archives of the Bank of Thailand in terms of contents, types, date spans, and languages. The total number of archive surveyed is 3,429 . Archive analysis forms and subject lists containing index terms relating the Bank of Thailand functions are constructed.

The results reveal that most of the archives belong to the Secretariat Division. The most subject (1,411 items or 41.15%) is about the Central Bank. 1,293 items (37.71%) are memoranda. 483 items (29.61%) are in the period between B.E. 2514-2537, and 3,080 items (89.82%) are recorded in Thai.

ภาควิชา.....บรรณารักษศาสตร์.....

สาขาวิชา.....บรรณารักษศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิติ..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ และรองศาสตราจารย์ชลัษฏพร เหมะรัชตะ ที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำและกรุณาเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประภาวดี สืบสนธิ์ และอาจารย์เบญจมาศ ดันตยาภรณ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมในระยะแรกของการวิจัย ขอขอบพระคุณธนาคารกสิกรไทย จำกัดที่กรุณามอบทุนสนับสนุนการวิจัย

ขอขอบพระคุณคุณศุชาดา กิระกุล และเจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการวิจัย

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วง

มาลี พิริย โภคัย



บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพและแผนภูมิ.....	ฎ

**บทที่**

**1 บทนำ**

ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
แนวเหตุผลของการวิจัย.....	3
ขอบเขตและประชากรของการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5

**2 ปรัชศน์วรรณกรรม**

ความหมายและความสำคัญของจดหมายเหตุ.....	6
จดหมายเหตุขององค์การธุรกิจ.....	7
จดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทย	
พัฒนาการของธนาคารแห่งประเทศไทย.....	8
หน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย.....	10
การแบ่งส่วนงานของธนาคารแห่งประเทศไทย.....	11
หอจดหมายเหตุของธนาคารแห่งประเทศไทย.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21

**3 การดำเนินการวิจัย**

การศึกษาเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับธนาคาร	
แห่งประเทศไทย และหอจดหมายเหตุธนาคาร	
แห่งประเทศไทย.....	27
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	27
การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	40

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	การสำรวจและวิเคราะห์จดหมายเหตุ.....40
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....43
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	จำนวนหัวข้อจากบัญชีเรื่องที่ใช้ในการวิเคราะห์จดหมายเหตุ....46
	จำนวนจดหมายเหตุจำแนกตามส่วนงานและตามเนื้อหาของ
	จดหมายเหตุ.....50
	ประเภทของจดหมายเหตุ.....70
	อายุของจดหมายเหตุ.....81
	ภาษาของจดหมายเหตุ.....94
5	สรุปและอภิปรายผลการวิจัย
	สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....105
	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....112
	แนวทางการวิจัยในอนาคต.....112
	รายการอ้างอิง.....113
	ประวัติผู้เขียน.....116



## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนหัวข้อเนื้อหาจากบัญชี เรื่องที่ใช้ในการวิเคราะห์ จดหมายเหตุ.....47
2	จำนวนจดหมายเหตุจำแนกตามส่วนงานและตามเนื้อหา.....51
3	จำนวนจดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้านงานหลักของธนาคาร แห่งประเทศไทย จำแนกตามส่วนงาน.....54
4	จำนวนจดหมายเหตุที่มีเนื้อหาการจัดการธนบัตร จำแนกตามส่วนงาน.....56
5	จำนวนจดหมายเหตุที่มีเนื้อหาการธนาคารกลาง จำแนกตามส่วนงาน.....58
6	จำนวนจดหมายเหตุที่มีเนื้อหาการ เป็นตัวแทนกระทรวงการคลัง จำแนกตามส่วนงาน.....63
7	จำนวนจดหมายเหตุที่มีเนื้อหาการ เป็นตัวแทนติดต่อกับองค์กร ระหว่างประเทศ จำแนกตามส่วนงาน.....65
8	จำนวนจดหมายเหตุที่มีเนื้อหาด้านงานสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของส่วนงานหลัก จำแนกตามส่วนงาน.....67
9	ประเภทของจดหมายเหตุ จำแนกตามส่วนงาน.....71
10	ประเภทของจดหมายเหตุ จำแนกตามเนื้อหาด้านงานหลัก.....75
11	ประเภทของจดหมายเหตุ จำแนกตามเนื้อหาด้าน งานสนับสนุน.....78
12	อายุของจดหมายเหตุ จำแนกตามส่วนงาน.....82
13	อายุของจดหมายเหตุ จำแนกตามเนื้อหา.....84
14	อายุของจดหมายเหตุ จำแนกตามเนื้อหาด้านงานสนับสนุน.....86
15	อายุของจดหมายเหตุ จำแนกตามประเภท.....89
16	อายุของจดหมายเหตุ จำแนกตามภาษา.....92
17	ภาษาของจดหมายเหตุ จำแนกตามส่วนงาน.....95
18	ภาษาของจดหมายเหตุ จำแนกตามเนื้อหา.....97
19	ภาษาของจดหมายเหตุ จำแนกตามเนื้อหาด้านงานสนับสนุน.....99
20	ภาษาของจดหมายเหตุ จำแนกตามประเภท.....102

## สารบัญภาพและแผนภูมิ

ลำดับที่		หน้า
1	การแบ่งส่วนงานของธนาคารแห่งประเทศไทย.....	16
2	การแบ่งส่วนงานหอสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย.....	17
3	ขั้นตอนการดำเนินงานจดหมายเหตุ .....	18
4	แบบวิเคราะห์จดหมายเหตุ.....	28
5	ตัวอย่างรายการเอกสารในทะเบียนข้อมูลเอกสารของ ธนาคารแห่งประเทศไทย.....	41
6	ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลลงในแบบวิเคราะห์จดหมายเหตุ.....	43